

Ազդարարության Trumpet's Sound **փող**

52-րդ ՏԱՐԻ, ԱՎԱՏՐԱԼԻԱ
ՄԱՐՏ - ԱՊՐԻԼ 2021

Հայ Ավետարանական Եղբայրների Եկեղեցի ARMENIAN EVANGELICAL BROTHERS CHURCH

BI MONTHLY CHRISTIAN PUBLICATION
PUBLISHED BY THE
ARMENIAN EVANGELICAL BROTHERS CHURCH
112 SAILORS BAY ROAD, NORTHBRIDGE,
NSW 2063 Australia

PASTOR HRATSH KIUJIAN
ARMENIAN EVANGELICAL BROTHERS CHURCH
PO BOX 1593, CHATSWOOD NSW 2057
email: pastor@armenianbrethren.org
URL: www.acmaust.org

«ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈՂ» երկամսյա թերթը Սիդնեյի Հայ Ավետարանական Եղբայրների Եկեղեցու հրատարակությունն է: Պատասխանատու խմբագիր՝ հովիվ Հրաչ Գույունյան:

Այս թերթը անվճար բաժանվում է հայրենիքում: Ցանկացողները կարող են դիմել նշված հասցեով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ձորացի՝ր, քաջասի՛րտ եղիր ..... Հովիվ՝ Հրաչ Գույունյան

Եղե՛ք արագաշարժ, եղե՛ք ծանրաշարժ. .... Նելլ Բուքման

Եղիսայի աղոթքները..... Ռեքս Տիրլավ

Սաղմոսների եռաբանություն. .... Դոն Սթորմըր

Գառնուկն ու կնիքները (2)..... ՉՄԲԸ պանորամա

Արդյո՞ք մահը վերջն է ..... Վեր. Հովսեփ Հովսեփյան

Մեկ մարդու պես հավաքվել ..... Դանիել Ջեյմս

Հավատացյալի կյանքը..... Չեյրո Բասսարա

Աստված ամենուրեք է..... Քաղված

Հավատք, հույս, սեր..... Հովիվ՝ Գառնիկ Աբրեյան

Ջորաջի՛ր, քաջասի՛րտ եղի՛ր

Ն աճախ լսում ենք մարդկանց մասին, ովքեր վախենում են՝ չիմանալով՝ ինչ որոշում կայացնել կամ ուր գնալ: Ոմանք չեն ուզում նորությունները դիտել, քանի որ ոչ մի լավ բան չեն լսում, և ամեն օր ավելի վատ է, քան նախորդ օրը:

Մովսեսը 40 տարի քայլեց անապատում՝ փորձելով մարդկանց սովորեցնել լսել ու հնազանդվել Աստծուն: Նրա մահից հետո Հեսուն դարձավ Իսրայելի առաջնորդը: Աստված նրան ասել էր, որ պետք է դառնա իսրայելացիների նոր առաջնորդը:

Բոլոր խոստումները, որոնք Աստված նախապես տվել էր Մովսեսին, փոխանցվեցին Հեսուին: Լավ կլինի Հեսուի գիրքը ամենասկզբից կարդալ:

«Մի՞թե չեմ հրամայել քեզ՝ գորաջի՛ր, քաջասի՛րտ եղի՛ր, մի՛ վախենա և մի՛ զարհուրի՛ր, քանի որ քո Տեր Աստվածը քեզ հետ է, ուր էլ որ գնաս» (Հեսու 1:9):

Ինչպիսի՛ քաջալերանք է: Ուշադիր կարդացե՛ք նաև 8-րդ համարը, որն ասում է.

«Օրենքի այս գիրքը թող քո բերանից չհեռանա, զիչեր ու ցերեկ մտածի՛ր դրա մասին, որպեսզի նրա մեջ ամբողջ գրվածը պահես ու կատարես. քանի որ միայն այդ դեպքում գործերդ կբարգավաճեն, և հաջողություն կգտնես» (Հեսու 1:8):

Տերը նույն կերպով մեզ է քաջալերում այսօր: Մենք պետք է կարողանք Աստվածաշունչը, խորհրդածենք Նրա խոսքերի շուրջ ու հետևենք Հիսուսին: Սա է հաղթանակի միակ ճանապարհը: Երբ հետևում ենք Հիսուսին, վախն անհետանում է: Երբ հետևում ենք Նրան, լցվում ենք Սուրբ Հոգու գործությամբ:

Հեսուն գիտեր, որ չի կարողանա ժողովրդին առաջնորդել, եթե Տերը իր հետ չլինի: Այսօր էլ այդպես է: Մենք նույնպես կարող ենք ասել, որ եթե Տերը մեզ հետ չլինի, չենք կարող հաղթող լինել:

Հայացքդ ուղղի՛ր դեպի Հիսուսը,
Լիովին նայի՛ր Նրա հիանալի դեմքին,
Եվ աշխարհային բաները միանգամից
Կանհետանան Նրա փառքի ու շնորհքի լույսի ներքո:

Արդյոք պատրա՞ստ եք ձեր հայացքը Նրան ուղղելու: Արդյոք պատրա՞ստ եք Նրա դեմքը փնտրելու: Արդյոք պատրա՞ստ եք Նրա խոսքերի շուրջ խորհրդածելու:

Խոստումը ձերն է. «Ձորացի՛ր, քաջասի՛րտ եղի՛ր, մի՛ վախենա և մի՛ զարհուրի՛ր, քանի որ քո Տեր Աստվածը քեզ հետ է, ուր էլ որ գնաս»:

Հ. Գ.

Եղե՛ք արագաշարժ, եղե՛ք ծանրաշարժ

«Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ, ամեն մեկը թող լսելու մեջ արագաշարժ, իսկ խոսելու կամ բարկանալու մեջ ծանրաշարժ լինի, քանի որ մարդու բարկությունն Աստծո արդարությունը չի կատարում» (Հակ. 1:19-20):

Այս նամակը գրված է Տեր Հիսուսի եղբայր Հակոբոսի կողմից: Այն կոչվում է Նոր Կտակարանի Առակաց գիրք և իսկապես պարունակում է և՛ գործնական, և՛ խորը երկնային իմաստություն: Մենք դա տեսնում ենք վերը բերված համարում:

Առաջինը, ինչ նկատում ենք, այն է, որ այս խոսքը մեկուսացված չէ, քանի որ Հակոբոսն իր պատվերն սկսում է՝ օգտագործելով «ուստի...» բառը: Որպեսզի հասկանանք, թե ինչի մասին է Հակոբոսը խոսում, պետք է նայենք նախորդ համարին:

«Նա [Աստված] Իր կամքով մեզ ծնեց ճշմարտության Խոսքով, որ մենք Իր արարածների մեջ առաջին պտուղների պես լինենք» (Հակ. 1:18):

«Մեզ ծնեց», այսինքն՝ Ավետարանի միջոցով վերստին ծնեց «ճշմարտության Խոսքով», որպեսզի հատուկ ժողովուրդ լինենք՝ Տիրոջ համար առանձնացված, ճիշտ այնպես, ինչպես հին օրերում Տիրոջ համար առանձնացվում էին բերքի առաջին պտուղները:

Սա նշանակում է, որ մենք ունենք և՛ մեծ արտոնություն, և՛ մեծ պատասխանատվություն Աստծո համար հաճելի կյանքով ապրելու և Նրա սիրո ու շնորհի ճշմարիտ վկան լինելու մեջ: Այդ իսկ պատճառով Հակոբոսը գրում է. «Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ...»:

Եթե չիմանայինք, թե այդ համարին ինչ է հաջորդում, ապա կկարողանայինք կռահել, թե ի՞նչ էր ասելու Հակոբոսը: Չեմ կարծում: Ինչո՞ւ այդ համարին հետևում է լսելու մեջ արագաշարժ, իսկ խոսելու կամ բարկանալու մեջ ծանրաշարժ լինելու պատվերը: Դրան պատասխանելու համար եկեք տանք մեկ այլ հարց: Ինչպիսի՞ն է լինում լսելու մեջ արագաշարժ և խոսելու ու բարկանալու մեջ ծանրաշարժ մարդը:

Տղամարդը կամ կինը, ով արագաշարժ է լսելու մեջ, հետաքրքրվում է նրանով, ում հետ խոսում է: Նա ուզում է հասկանալ նրան, ուզում է իմանալ նրա սիրտը ու նրանից դասեր քաղել:

Այն մարդը, ով ծանրաշարժ է խոսելու մեջ, գիտի, որ միայն Սուրբ Հոգին ունի հավիտենական կյանքի խոսքերը: Նա ուզում է խոսել Նրա խոսքերը, արտահայտել Նրա իմաստությունը և ոչ թե իրենը:

Այն մարդը, ով ծանրաշարժ է բարկանալու մեջ, հեշտությամբ չի վիրավորվում կամ զայրանում, քանի որ նա իր կյանքը Տիրոջն է հանձնել և գիտի, որ միայն Աստծո մեծ շնորհով են ներված իր մեղքերը: Նրա կյանքը պահված է Քրիստոսի հետ՝ Աստծո մեջ (Կող. 3:3), ուստի իր դիրքի ու համբավի համար պայքարելու կարիք չունի:

Մերը, իմաստությունը, խոնարհությունն ու շնորհքը բնութագրում են վերը նշված քրիստոնյաներին: Նրանք սովորել են իրենց կյանքն ապրել Աստծո հետ: Նրանց կյանքը նման է մթության մեջ վառվող լույսի՝ Տեր Հիսուսի փրկարար գործության տեսանելի վկայությանը:

Մենք ուզում ենք, որ Աստծո արդարությունը գործի մեր կյանքում, մեր ընտանիքում, եկեղեցում և նրանց մեջ, ովքեր դեռ չեն գտել Փրկի-

չին: Բայց մարդու բարկությունն Աստծո արդարությունը չի կատարում: Մեր մարմնավոր, եսակենտրոն, ինքնարդարացնող և մեղավոր կյանքը երբեք չի առաջացնի Աստծո արդարությունը: Մակայն երբ սովորենք ապրել Տիրոջ կոչման համաձայն, Նա կգործի մեր մեջ և մեր միջոցով Իր փառքի համար:

Ուստի, իմ սիրելի՛ եղբայրներ...

Նեյլ Բուքման

Եղիայի աղոթքները

Գ Թագ. 16-18

Աղոթել սովորելը տեխնիկա չէ, որին տիրապետում եք ինչպես հեծանիվ կամ մեքենա վարելուն, երբ ինքներդ ձեզ մտածում եք՝ ասելով. «Հիմա որ դրան տիրապետում եմ, էլ ուրիշ բան սովորելու կարիք չունեմ»: Դա շատ ավելի նման է գիտնականի հետազոտության: Դուք անընդհատ նորություններ եք բացահայտում ու դա անելու ընթացքում նոր բաներ սովորում: Գիտնականների օգտագործած մեթոդներից մեկը միմյանց գրություններն ուսումնասիրելն է: Գիտնականները գիտաժողովներ են անցկացնում, գիտական ամսագրերում հոդվածներ են հրատարակում, որպեսզի ուրիշների փորձառությունից դասեր քաղեն:

Աստվածաշունչը լի է աղոթող տղամարդկանց և կանանց աղոթքներով ու փորձառություններով: Այս փորձառությունները գրված են, որպեսզի կարողանանք ուրիշներից սովորել: Խնդիրն այն է, որ չգիտենք, թե ո՞ր հերոսից սկսել: Մենք կարդում ենք հետևյալ հերոսների մասին.

- Ենովքը, ով Աստծո հետ քայլեց, և Աստված նրան, առանց մահը ճաշակելու, Երկինք տարավ:
- Աբրահամը, ով Աստծո հետ սակարկեց քաղաքի ճակատագրի վերաբերյալ:

- Մովսեսը, ով Աստծո հետ դեմ առ դեմ խոսեց:
- Դավիթը՝ սաղմոսներից շատերում:
- Աննան՝ կին, ով աղոթքի միջոցով նվաճեց անձնական ողբերգությունը:
- Եղիան, ով փոխեց ազգի ընթացքը:
- Դանիելը, որի աղոթքում ներառված էր դիվային ուժերի հետ հոգևոր պատերազմը:
- Նեեմիան՝ հիանալի ղեկավարը, ով փլատակներից վերականգնեց քաղաքի պարիսպները:

Աստվածաշնչում նաև գրված են Քրիստոսի, Մարիամի, Պողոսի, Պետրոսի և շատ ուրիշների աղոթքները: Իրականում դժվար է գտնել մեկին, ով իսկապես Աստծո համար մեծ գործեր է արել և աղոթքի կյանք չի ունեցել:

Ի՞նչ կարող ենք սովորել մի մարդու աղոթքից, որին Աստվածաշունչը նկարագրում է որպես սովորական մարդու: «Եղիան մեզ նման կրքերի ենթակա մարդ էր» (Հակ. 5:17): Մենք կքննարկենք Եղիայի աղոթքների երեք հիմնական փորձառությունները՝ պատասխանված աղոթք, անկեղծ աղոթք և լավող աղոթք:

Պատասխանված աղոթք

Մեր աղոթքների պատասխանվելու միջոց գտնելը մի բան է, որը բոլորիս հետաքրքրում է: Այնուամենայնիվ, աղոթքը շատ ավելին է, քան պարզապես Աստծուն մեզ համար բաներ անել ստիպելը: Շուտով հայտնաբերելու ենք, որ աղոթքի պատասխանն ստանալը կարևոր է, բայց ոչ այնքան, որքան կարծում ենք: Աղոթքն իրականում փոխում է մարդկանց:

Ունենք մի սովորական մարդ, ով աղոթում է անձրևի համար: Իսրայելում երեքուկես տարի անձրև չէր եկել: Մինչ Եղիան աղոթում էր, ամպերը ձևավորվեցին, ու հորդառատ անձրև եկավ: Արդյոք սա այն ամե՞նն է, ինչ կարող ենք սովորել: Աղոթքի այս տպավորիչ պատասխանը հասկանալու համար պետք է ավելի խորը թափանցենք

այս աղոթքի շուրջ եղած իրադարձությունների մեջ: Եղիան ապրում էր այն ժամանակահատվածում, երբ Իսրայելը գտնվում էր Աքաաթ թագավորի իշխանության տակ. մի մարդ, որը ամբարիշտ ու չար էր: Աքաաթն ամուսնացավ հարևան հեթանոս ազգի մի արքայադստեր հետ: Նրա անունը Հեզաբել էր և որպես թագուհի՝ նա Իսրայել բերեց իր հայրենիքի կուռքերը: Նրանց մեջ գլխավորը Բահադն էր: Նա եղանակի ու բերրիության աստվածն էր: Երկրպագությունը ներառում էր խնջույքներ, զոհեր, արտասովոր պարեր ու տաճարային մարմնավաճառներ: Բահադի երկրպագության մեջ ներառված հեշտասիրությունից գրավված լինելով՝ իսրայելացիները քեցին իրենց արդար Եհովային: Սա հանգեցրեց երաշտի:

Արդյոք տեսա՞ք, թե ինչ արեց Եղիան, որպեսզի պատասխանվի իր աղոթքը:

1. Նա խոստովանեց հայտնի մեղքը

Նա խոստովանեց երկրում Բահադի երկրպագության մեղքը: Նա սպանել տվեց Բահադի մարգարեներին ու մարդկանց ապաշխարության առաջնորդեց:

2. Նրա աղոթքը Աստծո Խոսքի համաձայն էր

Ուշադրություն դարձրեք, որ Եղիան գիտեր Աստծո Խոսքը և գիտեր, թե ինչն է առաջացրել երաշտը (Բ Օր. 11): Եթե մարդիկ Աստծո համար հաճելի կյանքով ապրեին, ապա անձրև կգար:

3. Նա հավատքով աղոթեց

«Վեր կաց, կեր ու խմիր, քանի որ հորդառատ անձրևի ձայն է լսվում» (Գ Թագ. 18:41): Իրականում այդ պահին ընդհանրապես անձրև չէր գալիս: Երկնքում նույնիսկ մեկ ամպ չկար. այն այնպիսին էր, ինչպիսին վերջին երեքուկես տարիների ընթացքում էր: Եղիան պարզապես գիտեր, որ իր աղոթքը պատասխանվելու է, քանի որ այդ ամենը ներդաշնակ էր Աստծո հայտնած խոսքին: Սա ցույց տվեց նրա հավատքը:

4. Նրա աղոթքը անկեղծ էր

Նա կռացավ մինչև գետին ու դեմքը դրեց ծնկների արանքում: Եղիան հոգ էր տանում. նա խոնարհվեց ամենագոր Աստծո առաջ և՛ սրտով, և՛ մարմնով: Մարտին Լյութերն ասել է. «Եթե աղոթքի նետը պետք է երկինք սլանա, ապա այն պետք է արձակվի ամբողջությամբ ծռած աղեղից»:

5. Նրա աղոթքը հարատև էր

Եղիան աղոթեց, իսկ հետո ուղարկեց իր ծառային՝ տեսնելու, թե արդյոք ամպերը երևում են: Վեց անգամ ծառան նայեց հանգիստ ծովին, որը շողում էր բոցավառ արևի և անամպ երկնքի տակ: Յոթերորդ անգամ նա տեսավ մի փոքրիկ ամպ: Եղիայի համար դա բավական էր: Նա ասաց ծառային, որ գնա և Աքաաբին ասի, որ շարժվի, եթե չի ուզում ցեխի մեջ մնալ. «Երկինքը սևացավ ամպերից ու հողմից, և սաստիկ անձրև իջավ»: Այնուհետև Եղիան վազեց Աքաաբից առաջ՝ քառասուն կիլոմետր մինչև Հեզրայել: Աղոթքը պատասխանվեց:

Հիշե՛ք Հակոբոսի ասածը, որ Եղիան մեզ նման կրքերի ենթակա մարդ էր: Պատասխանված աղոթքի բոլոր տարրերը մենք նույնպես կարող ենք կատարել՝

- դարձի գալով հայտնի մեղքերից,
- աղոթելով Աստծո կամքի համաձայն,
- հավատք ունենալով,
- եռանդուն և հարատևող լինելով:

Ռեքս Տիրլավ

«Թող Քրիստոսի խոսքը ձեր մեջ բնակվի առատապես, կատարյալ իմաստովթյամբ. միմյանց սովորեցնելով ու հորդորելով սաղմոսներով, օրհնություններով և հոգևոր երգերով, շնորհակալությամբ լի՝ ձեր սրտերում Տիրոջը երգելով»:

Կող. 3:16

Սաղմոսների եռաբանություն

Սաղմոսներ 22 – 24

Այս երեք սաղմոսները Գավթին են պատկանում: Պատկերացնում ենք, որ դրանք գրվել են շատ տարբեր հանգամանքներում, այդուհանդերձ մեզ համար քաջալերական ուսուցում են պարունակում:

Այս սաղմոսներից երկուսը մեսիական են: 22-րդ սաղմոսը վերաբերում է Տեր Հիսուսի մահվանը, իսկ 24-րդը՝ Նրա հաղթանակին: Որոշ մեկնաբաններ 23-րդ սաղմոսը չեն ընդունում որպես մեսիական, բայց քանի որ այն հստակ կերպով պատկերում է Տեր Հիսուսին՝ որպես մեր հոգիների Հովվի, ապա դա բացառելու պատճառ չունենք:

Կան որոշ մտքեր, որոնց պետք է ուշադրություն դարձնել: Առաջին՝ մեսիական սաղմոսներում երբեմն դժվար է որոշել, թե տվյալ սաղմոսում որքան է սաղմոսագրուի անձնական փորձառությունը և որքանը՝ ոչ: Սա հատկապես վերաբերում է 22-րդ սաղմոսին: Գրա մեջ գրված են մտքեր, որոնք սովորական մարդու փորձառությունից վեր են: Արդյոք Սուրբ Հոգին առաջնորդե՞ց Գավթին, որպեսզի խոսի մեծ Գավթի մեծ Որդու մասին: Արդյոք Գավթիքը փորձառե՞ց մի բան, որ Աստծո Հոգին նրան ցույց տվեց:

23-րդ սաղմոսը կարելի է համարել հովվի մտքեր, ով մտածում է մեծ Հովվի մասին: Այս սաղմոսը գուցե գրվել է Գավթի երիտասարդության տարիներին:

24-րդ սաղմոսը գուցե գրվել է այն ժամանակներում, երբ Ուխտի տապանակը տեղափոխվեց Երուսաղեմ: Գավթիքը մտածում է Տիրոջ վերջնական հաղթանակի ու սրբության մասին, որն անհրաժեշտ է Տիրոջ ներկայության մեջ մտնելու համար:

Երեք սաղմոսները կազմում են ուսուցողական եռաբանություն.

- 22-րդ սաղմոսը խաչի սաղմոսն է, որը պատկերում է Փրկչին, Բարի Հովվին (Հովի. 10:11):

- 23-րդ սաղմոսը հովվական գավազանի սաղմոսն է, որը պատկերում է Մեծ Հովվին (Եբր. 13:20):
- 24-րդ սաղմոսը թագի սաղմոսն է, որը պատկերում է գերիշխանին, Հովվապետին (Ա Պետ. 5:4):

Այս երեք սաղմոսներում ունենք իրար լուրջ հակադրող տեսարաններ: 22-րդ սաղմոսը պատկերում է մի մարդու, ով հոգու խոր նեղության մեջ է և մեծապես տառապում է: 23-րդ սաղմոսը պատկերում է մի մարդու, ում մասին հոգ է տարվում կյանքի յուրաքանչյուր իրավիճակում: 24-րդ սաղմոսը ցույց է տալիս, թե ով կարող է մտնել գերիշխանի ներկայության մեջ:

Սաղմոս 22. Փրկչի սաղմոսը

Այս սաղմոսի փորձառությունները կարծես թե չափազանց ծանր են Դավթի համար: Արդյոք նա իր կյանքի փորձառության մասի՞ն է խոսում, թե՞ Սուրբ Հոգուց առաջնորդվելով՝ գրում է ոչ թե իր, այլ Մեսիայի մասին:

Դավթի տեսանկյունից սաղմոսը արտացոլում է անցյալում Աստծո կատարած գործերը: Դավիթն ընդունում է իր անարժանությանը և այն, որ Աստված օգնել է իրեն անցյալում: Չնայած որ Դավիթը բախվել էր թշնամիների ծաղրանքին, սակայն Աստծո Հոգին նրան ավելի հեռու էր տանում, քան նրա սեփական փորձառությունը, որպեսզի նա մարգարեանա խաչի տեսարանի մասին:

Այս սաղմոսում Տեր Հիսուսի խաչին վերաբերող չորս ուղղակի և մի քանի անուղղակի հղում կա: «Աստված իմ, Աստված իմ, ինչո՞ւ ինձ լքեցիր» (հմր 1) արտահայտությունը տազնապի ճիչ է: Սրանք են այն բառերը, որոնք Տերն արտասանեց խաչի վրայից երեք ժամվա խավարի վերջում: Սա միակ դեպքն է, երբ Տերը Աստծուն՝ որպես Հոր չի դիմում: Բայց Նա տառապում էր մեր մեղքի համար, Նա Աստծուց լքվեց, որպեսզի մենք երբեք չբաժանվենք Նրանից:

Կրոնական առաջնորդները ծաղրում էին Տիրոջը, երբ Նա տառապում էր: Նրանք ասացին, որ եթե Նա Իր հույսը Տիրոջ վրա է դրել, ուրեմն թող Տերը փրկի Նրան (հմր 8): Նա հեշտությամբ կարող էր փրկել: Ձերբակալության պահին Նա ասաց, որ կարող էր կանչել

ավելի քան 12 լեգեոն հրեշտակների՝ Իրեն օգնելու համար, բայց այդպես չարեց: Նա չփրկեց Իր անձը, քանի որ վճռական էր մեզ փրկելու հարցում:

«Ծակեցին ձեռքերս ու ոտքերս» (հմր 16) արտահայտությունը մարգարեություն էր Փրկչի մահվան ձևի վերաբերյալ: Խաչելության մահանալը հայտնի չէր սաղմոսերգչի օրերում, բայց նա, Աստծո Հոգուց առաջնորդվելով, գրեց Փրկչի մահվան ձևի մասին, ով մահացավ մեր մեղքերի պարտքը վճարելու համար:

«Իմ հագուստները բաժանում են իրենց մեջ» (հմր 18) արտահայտությունը ցույց է տալիս Տիրոջ խաչելության մեջ ներգրավվածների անտարբերությունը:

Տիրոջ մահվան մասին կան նաև անուղղակի հղումներ: Նրան ընդդիմացան ուժեղ մարդիկ՝ Բասանի ցլերը (հմր 12): Նա փորձառեց ֆիզիկական տկարություն. Նրա «ուժը չորացավ» (հմր 15): Խաչելության ֆիզիկական հետևանքները նշանակում էին, որ Նա կարող էր հաշվել Իր բոլոր ոսկորները (հմր 17):

21-րդ համարից հետո խոսվում է Հազարամյա թագավորության մասին: Տառապողը մեծ ժողովում առաջնորդելու է Իր ժողովրդի փառաբանությունը: Կգա մի օր, երբ Նրա թագավորությունը կտիրի բոլոր ազգերի վրա:

Ո՞րն է այս սաղմոսի նշանակությունը: Տեսնում ենք մի մարդու, ով շրջապատված է իր թշնամիներով: Նա պաշտպանություն է խընդրում, բայց ոչ վրեժ լուծելու համար: Մենք տեսնում ենք մի մարդու, ով լիովին կախված է Աստծուց:

Երբ մտածում ենք այս սաղմոսի մասին, ապա հասկանում ենք, որ նա չէր կարող այդ խոսքերը գրել առանց Հոգու առաջնորդության: Խաչելության մահը հռոմեական, ոչ թե հրեական պատժի մեթոդ էր: Սաղմոսը նկարագրում է տառապող Մեսիային: Բայց մի օր Նա կլինի հաղթական Թագավորը: Մեր պարտականությունն է այսօր ենթարկվել Նրա իշխանությանը, որպեսզի գալիք օրում ուրախանանք Նրա ներկայության մեջ:

Գրն Սթորմըր

Գառնուկն ու կնիքները (2)

Շատ սթափեցնող է այն միտքը, որ եթե մարդիկ հրաժարվում են Աստծուն ու Գառնուկին փառք տալուց, ապա գալու է մի օր, երբ ստիպված են լինելու դա անել: Իրեն տրված տեսիլքում Հովհաննեսը լսեց, որ ամեն մի արարած, որ երկնքում է, երկրի վրա և երկրի տակ, և դրանք, որ ծովում են, ու այն ամենը, ինչ որ նրանց մեջ կա, ասում էին. «Գահի վրա նստողին և Գառնուկին օրհնություն ու պատիվ, փառք ու զորություն հավիտյանս հավիտենից»: Վերջում չորս կենդանիներն ասացին՝ Ամեն, և երեցները ընկան ու երկրպագեցին Նրան: Այդպիսին է Երկնքի շարունակական փառաբանությունն ու երկրպագությունը:

4. Գառնուկը բացում է վեց կնիքները (6:1-17)

Այդ կնիքների բացումով մեկնարկում են աստվածային դատաստանները, որոնք յոթ տարի թափվելու են երկրի վրա: Մենք հավատում ենք, որ կնիքների դատաստանները զբաղեցնում են Մեծ նեղության առաջին 3,5 տարիները, իսկ փողերի ու թասերի դատաստանները՝ վերջին 3,5 տարիները: Հատկանշական է, որ դատաստաններն սկսվում են սպիտակ ձիով, որի հեծյալը համաշխարհային գալիք ղեկավարն է, ու վերջանում են նույնպես սպիտակ ձիով, որի հեծյալը ԹԱԳԱՎՈՐՆԵՐԻ ԹԱԳԱՎՈՐՆ ՈՒ ՏԵՐԵՐԻ ՏԵՐՆ Է (Հայտ. 6:2, 19:11-16): Համաշխարհային գալիք ղեկավարը նեռի հոգով է գործելու, բայց նա նեռը չէ (տե՛ս Հայտ. 13:11):

Ոմանք սովորեցնում են, թե 6:2-ի սպիտակ ձիու հեծյալը Քրիստոսն է, բայց կան շատ պատճառներ, թե ինչու դա չի կարող Նա լինել: Կան նաև պատճառներ, թե ինչու նա վերածնված Հռոմեական կայսրության առաջնորդն է կամ ղեկավարը (սրա մասին կխոսենք առաջիկա սերտողություններում): Ահա մի քանի պատճառներ.

1. Սպիտակ ձիու հեծյալը երկրի վրա է երևում, և քանի որ այս դատաստանները տեղի են ունենալու յոթ տարիների սկզբում, ապա հեծյալը չի կարող Քրիստոսը լինել: Նա երկիր չի գալու

մինչև այդ ժամանակաշրջանի ավարտը (տե՛ս Հայտ. 19:11-16, Մատթ. 24:30, Դան. 7:13-14):

2. 6:2-ի պսակն ընդամենը գլխի ժապավեն է, սակայն 19:12-ի «շատ քագեր» արտահայտությունը մատնանշում է այն Մեկին, ով ԹԱԳԱՎՈՐՆԵՐԻ ԹԱԳԱՎՈՐՆ ՈՒ ՏԵՐԵՐԻ ՏԵՐՆ է:
3. 6:2-ի «պսակ» բառի հունարեն բառը ամբողջ Նոր Կտակարանում միայն այստեղ է օգտագործված: Մյուս կողմից՝ սուրբ օգտագործվում է Հիսուսի կողմից Հայտ. 19:15-ում, 1:16-ում և 2:12, 16-ում:
4. Սպիտակ ձիու հեծյալը հավանաբար պնդելու է, որ ինքն աշխարհի գերագույն ղեկավարն է: Տեր Հիսուսն զգուշացրեց Իր աշակերտներին, որ շատերը կգան Իր անունով՝ ասելով, թե Քրիստոսն են (Մատթ. 24:4-5): Երբ Քրիստոսը գա, ոչ մի անորոշություն չի լինելու: Նա ասաց. «Որովհետև, ինչպես կայծակն է դուրս գալիս արևելքից և երևում մինչև արևմուտք, այնպես էլ կլինի Մարդու Որդու գալուստը» (Մատթ. 24:27):

Առաջին չորս կնիքները բացվելիս Հովհաննեսը ձիերի վրա նստած չորս հեծյալներ է տեսնում հաջորդականությամբ: Առաջինը, ինչպես արդեն նշեցինք, գերագույն ղեկավարն է, իսկ մյուսները՝ նրա գործընկերները: Քրիստոսն այդ պահին ուղղակիորեն չի դատում աշխարհին. Նա թույլ է տալիս, որ գերագույն ղեկավարն ու նրա չար ուժերը դատաստան իրականացնեն:

Սպիտակ ձին խաղաղություն է ներկայացնում (այս դեպքում՝ կեղծ խաղաղություն), կարմիր ձին պատերազմ է ներկայացնում, սև ձին՝ սով և հիվանդություններ, իսկ դեղնավուն ձին՝ մահ: Սա ընդհանուր առմամբ համընկնում է Չիթենյաց սարի վրա Տեր Հիսուսի՝ Իր աշակերտներին պատմածի հետ: Նա ասաց, որ կլինեն կեղծ քրիստոսներ, պատերազմներ, պատերազմների լուրեր, սովեր ու երկրաշարժեր (տե՛ս Մատթ. 24:4-8):

Դան. 9:27-ից իմանում ենք, որ յոթամյա ժամանակահատվածի սկզբում գերագույն ղեկավարը հրեաների հետ համաձայնություն

է կնքելու՝ թույլ տալով նրանց ազատորեն հետևել իրենց կրոնին ու զոհեր մատուցել տաճարում: Նա նրանց ապահովություն, խաղաղություն և անվտանգություն է խոստանալու: Այնուամենայնիվ, 3,5 տարի անց գերագույն ղեկավարը պաշտոնապես խախտելու է այդ համաձայնությունը: Սակայն մինչ դա տեղի կունենա, խաղաղությունը վերացվելու է երկրի երեսից, ու մարդիկ սպանելու են միմյանց (տե՛ս Հայտ. 6:4): Պողոս առաքյալը սա նկատի ուներ, երբ գրեց. «... Տիրոջ օրը այնպես պիտի գա, ինչպես գողը գիշերվա մեջ: Որովհետև, երբ ասեն, թե խաղաղություն և ապահովություն է, այն ժամանակ հանկարծակի կործանում պիտի հասնի նրանց վրա՝ հողի կնոջ երկունքի պես, ու չպիտի փրկվեն» (1 Թեա. 5:2-3):

Այնուհետև կլինի համաշխարհային սով, որը ներկայացված է սև ձիով: Սննդամթերքի գինը չափազանց բարձր կդառնա, և սովորական մարդկանց համար անհնարին կլինի իրենց ընտանիքների համար բավականաչափ կերակուր գնելը: Ուստի հիվանդությունն ու մահը անխուսափելի կլինեն: Ակնհայտ է, որ դեռևս հարուստ մարդիկ կլինեն, որոնք կկարողանան շարունակել շքեղության մեջ ապրել («ձեթն ու գինին», տե՛ս Հայտ. 6:6):

Գեղնավուն ձին ներկայացնում է մահը: Կարդում ենք, որ նրան իշխանություն տրվեց երկրի մեկ չորրորդին սպանել սովով, ժանտախտով և երկրի գազաններով (Հայտ. 6:8): Սա նշանակում է, որ մոտավորապես 1,500,000,000 մարդ սպանվելու է: Որքա՛ն սարսափելի է մտածել, որ այս մարդկանց մեծամասնությունը, եթե ոչ բոլորը, անհավատներ են, որոնց հոգիները գցվելու են դժոխք (կամ Հադես, տե՛ս Հայտ. 6:8):

Գառնուկը բացելու է հինգերորդ կնիքը, որը ներկայացնում է հալածանքները: Հովհաննեսը զոհասեղանի տակ տեսավ այն մարդկանց հոգիները, որ սպանված էին Աստծո Խոսքի ու այն վկայության համար, որ պահում էին (Հայտ. 6:9): Նրանք աղաղակում էին բարձրյալ Տիրոջը, որ վրեժ առնի երկրի բնակիչներից: Սա այսօրվա քրիստոնյաների լեզուն չէ: Ինչպես նախորդ սերտողություններում նշեցինք, Տեր Հիսուսը սովորեցրեց սիրել թշնամիներին ու աղոթել հալածողների համար, և դա հենց այն է, ինչ Ստեփանոս

արեց, երբ քարկոծելով սպանեցին նրան (տե՛ս Մատթ. 5:44, Գործք 7:60): Սակայն այս տեսիլքում Հովհաննեսն այլևս շնորհքի դարաշրջանում չէ, այլ դատաստանի օրում, Տիրոջ օրում: Չոհասեղանի տակ եղած մարդկանց հոգիները հավատացյալների հափշտակությունից հետո դարձի եկած մարդկանց հոգիներն են, և շատերը կարծում են, որ նրանք հիմնականում հրեա հավատացյալներ են, քանի որ օգտագործում են հրեաներին բնորոշ լեզու: Հավանաբար յոթ տարվա ավարտին կլինի ևս մեկ «հափշտակություն», և այդ ժամանակահատվածում բոլոր մահացած հավատացյալները կստանան փառավոր մարմիններ ու կթագավորեն Քրիստոսի հետ (տե՛ս Հայտ. 6:11, 20:4-6):

Այնուհետև Հովհաննեսը տեսավ, թե ինչպես է Գառնուկը բացում վեցերորդ կնիքը, որը մեծ երկրաշարժ է առաջացնում: Թվում է, թե այդ ժամանակ նույնպես շատ մարդիկ կսպանվեն, ու երկրի բնակչության թիվը հավանաբար կհասնի կեսի: Ոմանք առաջարկում են, որ 6:12-14-ի նկարագրությունը բնորոշ է միջուկային պատերազմին: Գաղտնիք չէ, որ այսօր շատ երկրներ ունեն կամ զարգացնում են միջուկային զենքը և այն օգտագործելու են ծայրահեղ իրավիճակներում, օրինակ՝ Մեծ նեղության ժամանակաշրջանում: Հովհաննեսն իր տեսածը կարող էր նկարագրել իր օրվա գիտելիքի շրջանակում: Հնարավոր է, որ Հովհաննեսի տեսած երկնքից թափված աստղերը միջուկային հրթիռներ լինեն, որոնք տիեզերական կայանից են արձակվում: Երեսուն տարի առաջ առնվազն մեկ երկիր ուներ նման հնարավորություն, սակայն այդ ժամանակից ի վեր տեխնոլոգիան էապես զարգացել է:

Չիթենյաց սարում Տեր Հիսուսը պատմեց այդ սարսափելի իրադարձությունների մասին. «Բայց այս բոլորը՝ ցավերի սկիզբն է» (Մատթ. 24:8): Եթե դրանք սկիզբն են, ապա ի՞նչ է լինելու վերջը: Այն գրեթե ստիպում է մեզ զգալ Դանիելի պես, երբ նրան տրվեց հիանալի տեսիլք: Մենք կարդում ենք. «Եվ Ես՝ Դանիելս, ուշաթափվեցի ու հիվանդ էի մի քանի օր. այնուհետև վեր կացա և թագավորի գործը կատարեցի, ապշանքի մեջ էի տեսիլքի պատճառով, բայց չկար մեկը, որ այն հասկանար» (Դան. 8:27):

Արդյո՞ք մահը վերջն է Ա Թես. 4

Եթե երբևէ մասնակցել ես թաղման արարողության, ապա կհասկանաս Պողոսի գրածը Ա Թես. 4:13-18-ում: Անշուշտ, քրիստոնյաները պետք է զգան ցավ ու վիշտ, արցունք թափեն սիրելիի համար, բայց ոչ թե սգան այնպես, ինչպես անհավատները՝ աշխարհի անհույս մարդիկ: Նույնիսկ Հիսուսը լացեց, երբ իր լավագույն ընկերներից մեկը՝ Լազարոսը, մահացավ (Հովհ. 11:32-36): Բոլորս պետք է անցնենք մահվան ստվերի հովտով, բայց մեր վշտի մեջ մենք պետք է Քրիստոսով կենդանի հույս ունենանք:

«Օրհնյալ է Աստված և մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ իր առատ ողորմության համեմատ մեզ վերստին ծնունդ տվեց դեպի կենդանի հույսը՝ Հիսուս Քրիստոսի՝ մեռելներից հարություն առնելով» (Ա Պետ. 1:3):

Թեսաղոնիկեցի հավատացյալները վշտի մեջ էին և ուզում էին իմանալ, թե իրենց մահացած քրիստոնյա հարազատների հետ ինչ է լինելու, երբ Քրիստոսը վերադառնա: Պողոսը նրանց վստահեցնում էր, որ սկզբում մեռելները հարություն կառնեն, իսկ հետո նրանց կմիանան բոլոր կենդանի հավատացյալները: Ուշագրավ է, թե սգի մեջ եղող հավատացյալներն ինչ երեք մխիթարություն ունեն:

ՀԱՎԱՏԱՅՅԱԼՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՀԸ ՔՈՆ Է

«Հիսուսով քնել» նշանակում է, որ Հիսուսն է քնեցրել, և հոգին, անշուշտ, Աստծո մոտ է:

«Եվ հողը հետ չի դարձել երկրին, ինչպես որ էր, և հոգին հետ չի դարձել Աստծո մոտ, որ տվել էր» (Ժող. 12:7):

Մարմինն է, որ քնում է և սպասում հարությանը:

«Ահա մի խորհուրդ եմ ասում ձեզ. «Ոչ թե ամենքս կննջենք, այլ ամենքս կփոխվենք հանկարծ, մի ակնթարթում»՝ հետին փողի ժամանակ, որովհետև փողը կփչի, և մեռելները հարություն կառնեն անա-

պակասների, և մենք կփոխվենք» (Ա Կորնթ. 15:51-52):

ԵՐԿՆՔՈՄ ՎԵՐԱՄԵՎՎՈՐՈՄ Է ՏԵՂԻ ՈՆՆԵՆԱԼՈՒ

Մահը շատ դժվար ու ցավալի է այն առումով, որ հեռանում ենք մեր սիրելիներից, բայց Հիսուսն ասաց, որ բոլորն իրար տեսնելու են, ոմանք՝ երկնքում, ոմանք էլ դժոխքում (տե՛ս Գուկ. 13:29, 16:22-23, 27-27):

ԱՍՏՎԱԾ ՄԵՉ ՆՈՐ, ՓԱՌՎՎՈՐՎԱԾ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ Է ՏԱԼՈՒ

«Բայց մեր քաղաքականությունը երկնքում է, որ այնտեղից սպասում ենք Փրկչին՝ Տեր Հիսուս Քրիստոսին, որը կնորոգի մեր խոնարհ մարմինը, որ իր փառավոր մարմնին կերպարանակից լինի այն գործությունով, որ կարող է ամեն բան հնազանդեցնել իրեն» (Փիլ. 3:20-21):

Աստվածաշունչն ասում է, որ գերեզմանում դրվող դին հունձքին սպասող սերմի նման է (Ա Կորնթ. 15:35-38, 42-44):

Անշուշտ, մարմինը հողին է վերադառնում և բնության մաս դառնում: Աստվածաշունչում ոչ մի տեղ գրված չէ, որ Աստված հարություն է տալիս հավատացյալի մարմնի յուրաքանչյուր մասնիկին: Աստվածաշունչն ասում է, որ հարուցյալ մարմինը թաղված մարմնին նրման է այնպես, ինչպես մի սերմից ծլած բույսի սերմերն են նման հողում ցանված սերմին:

Հովհ. 11:23-27-ում կարդացե՛ք Մարթայի և Հիսուսի զրույցը:

«Հիսուսն ասաց. «Քո եղբայրը հարություն կառնի»: Մարթան պատասխանեց. «Գիտեմ, որ հարություն կառնի հարության մեջ՝ հետին օրը»: Հիսուսը նրան ասաց. «Ես եմ հարությունը և կյանքը, ինձ հավատացողը թեև մեռնի էլ, կապրի: Եվ նա, ով որ կենդանի է և ինձ հավատում է, հավիտյան չի մեռնի. հավատո՞ւմ ես սրան»: «Այո՛, Տեր,- ասաց Մարթան,- ես հավատացել եմ, թե դու ես Քրիստոսը՝ Աստծո Որդին, որ պետք է աշխարհ գայիր»»:

Սիրելի՛ ընթերցող, դու հավատո՞ւմ ես դրան, թե՞ կասկածում ես: Հիսուսն ասաց. «Նա, ով հավատում է ինձ, հավիտյան կապրի»:

Մեկ մարդու պես հավաքվել

Կարդացե՛ք Նենմիա 8:1-10-ը:

2020 թվականն ինձ համար շատ նշանակալից տարի էր: Տասը տարի առաջ առաջին անգամ ոտք դրեցի Հայաստան: Այդ ժամանակից ի վեր մի քանի անգամ այցելել եմ Հայաստան: Մեր այցելությունները ներառում էին Արցախի տարածքը, որը վերջին տասը տարիների ընթացքում մի քանի առիթներով եղել է մեր հիմնական ուղղությունը:

Դժբախտաբար, անցյալ տարվա սեպտեմբերի վերջին Արցախի և հարևան Ադրբեջանի միջև քաղաքական լարված իրավիճակը վերաճեց լիակատար պատերազմի: Մենք ծրագրում էինք Արցախում լինել մեր միսիոներական առաքելության ժամանակ: Բոլորս տեղյակ ենք, թե ինչպես է COVID-19-ը ազդել ամբողջ աշխարհի վրա: Այս ամենի մեջ Տերն Իր շնորհքով հնարավորություն տվեց մեզ՝ շարունակելու հաղորդակցությունը ու աղոթելու Քրիստոսով մեր սիրելիների հետ համացանցի տարբեր հարթակների միջոցով:

Նենմիան ողբում էր իր երկրի ու ժողովրդի համար: Նա առաջնորդվեց վերադառնալու Երուսաղեմ ու կառուցելու նրա պարիսպը: Տերն իսկապես տվեց նրա սրտի ցանկությունը: Նա ամենասկզբից էլ Նենմիայի հետ էր, նույնիսկ երբ նա հեթանոս թագավորին տվեց աստվածատուր պատասխանը:

Կարդացե՛ք Նենմիա 2:4-5-ը:

Չնայած Նենմիան հաջողակ էր պարիսպը կառուցելու մեջ, սակայն նրա վերադարձի նպատակը մարդկանց սրտերը դեպի իրենց Աստծուն դարձնելն էր: Այս տեքստում պարսպի կառուցումն ավարտված էր, բայց Աստծո ժողովրդի կառուցումը դեռևս ընթացքի մեջ էր, ուստի ամբողջ ժողովուրդը մեկ մարդու պես հավաքվեց:

Մեկ մարդու պես

Կարդացե՛ք Նենմիա 8:1-ը:

Նեեմիա նշանակում է «Եհովան սփոփում է»։ շատ տեղին ու ժամանակին ասված հիշեցում, քանի որ բոլորս Եհովայի մխիթարության կարիքն ունենք: Շեշտը դրված է միասնության վրա: Տիրոջ ցանկությունն իր ժողովրդի վերաբերյալ հստակ է:

Եփես. 4:3-6-ը սովորեցնում է, որ Տիրոջ մահանալուց, հարություն առնելուց և Հոր մոտ վերադառնալուց հետո ժողովուրդը մեծ ակրնկալիքով սպասում էր Նրա խոստմանը: Նրանք դա արեցին՝ միավորելով իրենց սրտերը աղոթքում:

Գործք 1:14-ում ասվում է. «Սրանք բոլորը միաբանությամբ շարունակ աղոթում էին և աղաչանք անում...»: Որպես «մեկ մարդ» հավաքվելը շարունակվեց Հոգեգալուստից հետո:

Գործք 2:46-47-ը սովորեցնում է, որ աշակերտները շարունակում էին «ամեն օր միաբան լինել տաճարում»: Միաբանությամբ հավաքվելը ենթադրում է մտքի ու սրտի մեկություն: Այս բառը, որին հաճախ հանդիպում ենք Գործք Առաքելոց գրքում, հստակ հիշեցում է այն մասին, որ նույնիսկ երբ մեր սրտերը ծանրաբեռնված են մեր ժողովրդի ու ազգի համար, մենք պետք է Եզրասի, Նեեմիայի ու ժողովրդի նման գանք Աստծո առաջ, որպեսզի փնտրենք հավիտենական Աստծո երեսն ու բարեհաճությունը: (Տե՛ս նաև Գործք 4:24, 31-ը):

Մեկ գիրք

Կարդացե՛ք Նեեմիա 8:2-5-ը:

Աստծո բանավոր խոսքն այժմ դարձավ գրավոր: Այն Մովսեսից փոխանցվեց Հեսուին:

Հեսու 1:8-ում կարդում ենք. «Օրենքի այս գիրքը թող քո բերանից չհեռանա՛, գիշեր ու ցերեկ մտածի՛ր դրա մասին, որպեսզի նրա մեջ ամբողջ գրվածը պահես ու կատարես. քանի որ միայն այդ դեպքում գործերդ կբարգավաճեն, և հաջողություն կգտնես»: Տեր Աստված պահել է Իր Խոսքը: Չնայած Իսրայելի որդիները շեղվեցին իրենց Աստծուց, սակայն շատ տարիներ անց՝ Հովսիայի օրոք, գտան Օրենքի գիրքը:

Գ- Թագ. 22:8-13-ը արձանագրում է Օրենքի գրքի վերագտնումը: Եզրասը այն կարդալու ու հավիտենական Աստծո մասին հռչակելու եզակի ուրախությունն ունեցավ:

Մեկ կոչում

Նեեմիա 8:6-ում կարդում ենք. «Եվ Եզրասն օրհնեց ՏԻՐՈՋԸ՝ մեծ Աստծուն, և ամբողջ ժողովուրդը պատասխանեց. «Ամեն, ամեն», իրենց ձեռքերը բարձրացնելով, և խոնարհվելով երեսնիվայր՝ մինչև գետին երկրպագեցին ՏԻՐՈՋԸ»: Հավիտենական Աստծուն երկրպագելն ու ծառայելը յուրաքանչյուր Աստծո զավակի բարձր կոչումն է: Չարի ցանկությունն է կենդանի Աստծուց մեր ուշադրությունը շեղելը: Մենք դա տեսնում ենք զայրույթի, հիասթափության և վրեժի տեսքով:

Սա այն է, ինչով սատանան փորձեց Աստծո Որդուն: Դուկաս 4:6-8-ում գրված է. «Սատանան ասաց Նրան. «Այս բոլոր իշխանությունն ու նրանց փառքը Քեզ կտամ, որովհետև ինձ է տրված, և ում կամենամ՝ կտամ: Ուստի, եթե ինձ երկրպագես, այդ բոլորը Քոնը կլինի»: Հիսուսը պատասխանեց ու ասաց նրան. «Ետևս անցի՛ր, Սատանա՛, քանի որ գրված է՝ «Քո Տեր Աստծուն պաշտես և միայն Նրան ծառայես»»: Տեր Հիսուսն Իր պատասխանի մեջ օգտագործում է պաշտես և ծառայես բառերը, և հետաքրքիր է, որ ծառայել բառը ենթադրում է նաև երկրպագություն:

Մեկ պատգամ

Նեեմիա 8:7-8-ում կարդում ենք նրանց մասին, ովքեր կարդում էին Աստծո Օրենքի գիրքը և հստակորեն ու բացատրություն տալով՝ ըմբռնելի էին դարձնում ընթերցվածը: Եզրասը կարդաց նույն գրքից և փոխանցեց պատգամը: Եվ մինչ կարդում էին այն, Աստծո Հոգին Աստծո մարդկանց հասկացողություն էր տալիս:

Պատգամը քարոզվեց բեմից (Նեեմ. 8:4). մի բառ, որն օգտագործվում է միայն մեկ անգամ Աստվածաշնչում: Ըստ էության այն վերաբերում է փայտից պատրաստված աշտարակ հիշեցնող կառույցին:

Մեկ ճշմարիտ Աստված

Նեեմիա 8:9-10-ը խոսում է Աստծո Խոսքի՝ ժողովրդի վրա ունեցած ազդեցության մասին: Սա Աբրահամի, Իսահակի և Հակոբի միակ ճշմարիտ Աստծո միակ պատգամն էր: Նա Մովսեսի Աստվածն էր, ով Ինքն Իրեն հայտնեց որպես «Ես եմ»-ի (Ելից 3:13-15): Նա մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի Աստվածն ու Հայրն է:

Մեկ հույս

Ժողովրդին ոչ թե լացելու կամ սգալու, այլ ուրախանալու կոչ է արվում այն հույսով, որը ճշմարիտ Աստծո հանդեպ ունեն: Արցախի մեր այցելած որոշ վայրեր հիմա ավերակ են դարձել: Գրանք վերականգնված տեսնելու մեր ցանկությունը նման է Նեեմիայի ցանկությանը: Այնուամենայնիվ, մեր կոչումն ու մանդատը՝ որպես Աստծո ժողովրդի, չի փոխվում: Մենք պետք է կրենք Նրա Որդու՝ Տեր Հիսուս Քրիստոսի պատկերը: Մենք պետք է ապրենք աստվածահաճո կյանք, հոչակենք պատգամը, քարոզենք Ավետարանը, մենք մեկ առաքելություն ունենք, որը նույնիսկ հրեշտակները չունեն: Դա անելիս թող Տիրոջ ուրախությունը լինի մեր գործությունը:

Հիշենք այս համարը. «Որովհետև, ինչ որ սկզբից գրվեց, մեր սովորելու համար գրվեց, որ մենք համբերության և Գրքերի մխիթարության միջոցով հույս ունենանք» (Հռոմ. 15:4):

Դանիել Ջեյմս

Սաղմոս 74:1-3,7-8

1. Ո՛վ Աստված, ինչո՞ւ մեզ բողոքովին մերժեցիր, ինչո՞ւ է բարկությունդ մխում Քո արոտի ոչխարների վրա:
2. Հիշե՛ր Քո ժողովքը, որ ի սկզբանե գնեցիր, Քո ժառանգություն ցուպը, որ Դու փրկագնեցիր, այս Սիոն լեռը, որտեղ բնակվեցիր:
3. Բարձրացրո՛ւ Քո քայլերը ղեպի մշտնջենական ավերմունքները՝ թշնամու կատարած անօրենությունը Քո սրբարանում:
7. Հրի մատնեցին Քո սրբարանը. գետնի հետ հավասարեցրին Քո անվան բնակարանը:
8. Իրենց սրտերում ասացին. «Եկե՛ք կործանենք նրանց բողոքին»: Երկրի մեջ եղած Աստծո բոլոր հավաքատեղիներն այրեցին:

Հավատացյալի կյանքը՝ որպես Երրորդության արտացոլք

Միաբան Ընտանիք

Քանի որ Աստված միակ միաբան Ընտանիքն է, ապա Տեր Հիսուսն ու առաքյալները հավատացյալներին խրախուսում են արտացոլել աստվածային Ընտանիքը լիահավատ հաղորդությամբ, ինչպես Տեր Հիսուսն էր հստակ սովորեցնում, երբ վանում էր աշակերտների ոտքերը. «Արդ, եթե Ես՝ ձեր Տերն ու Վարդապետը, ձեր ոտքերը վազի, դուք էլ պետք է միմյանց ոտքերը վանաք: Որովհետև Ես ձեզ օրինակ տվեցի, որ դուք անեք, ինչպես Ես ձեզ արեցի» (Հովհ. 13:14-15):

Ճշմարտությունը խոսել սիրով

Եռամեկ Ընտանիքի հիմնական առանձնահատկությունը ճշմարտությունը սիրով խոսելն է: Սա քրիստոնյաների շրջանում նպաստում է կարեկցանքի առաջացմանը, երբ նրանք արտացոլում են աստվածային Ընտանիքը: Պողոս առաքյալը Գաղատացիներին ուղղված Թուղթը գրում էր Եռամեկ Ընտանիքի զգացումով՝ հաճախ խոսելով Հոր, Որդու և Սուրբ Հոգու մասին (Գաղ. 3:13-14, 4:6, 5:5-6, 22-24): Հռոմեացիներին ուղղված թղթում նա կիրառում է Երրորդության եռակի ուրվագիծ փրկության ծրագիրը ցույց տալու համար:

Երրորդության վարդապետությունը՝ որպես անձնական հարաբերությունների հիմք

Ճիշտ է, որ Երրորդություն բառն Աստվածաշնչում չկա: Դա առաջին անգամ օգտագործել է Տերտուլիանոսը 2-րդ դարավերջին, և դա լայն կիրառում է գտել 4-րդ և 5-րդ դարերում: Երրորդության պատմական վարդապետության համար հիմնարար է երեք կետ.

Կա միայն մեկ Աստված,

Հայր, Որդի և Սուրբ Հոգի. նրանցից յուրաքանչյուրը լիովին ու հավիտենապես Աստված է,

Հայր, Որդի և Սուրբ Հոգի. յուրաքանչյուրն առանձին Անձ է:

Աստվածաշունչը ոչ մի տեղ այս կետերի համակցությունը բացահայտ կերպով չի ուսուցանում: Ինչևէ, կարելի է պնդել, որ Երրորդության վարդապետությունն Աստծո աստվածաշնչյան վկայության սպառնիչ բացատրություն է Տեր Հիսուսի ծառայության, մահվան, հարության ու փառավորման լույսի ներքո: Երրորդություն նշանակում է, որ մեկ Աստծո էության ու գործունեության մեջ կան երեք առանձին Անձեր՝ Հայր, Որդի և Սուրբ Հոգի: «Երրորդության բանաձևը» արտահայտվում է Մեծ Հանձնարարության մեջ (Մատթ. 28:19) և Բ Կորնթ. օրհնության մեջ. «Տեր Հիսուս Քրիստոսի շնորհը, Աստծո սերը և Սուրբ Հոգու հաղորդությունը ձեզ բոլորիդ հետ լինի: Ամեն» (Բ Կորնթ. 13:13):

Շնորհքի, սիրո և հաղորդության եռապատիկ արտահայտումը

Պողոս առաքյալը ոչ միայն աղերսում էր Աստծո ապահովության լիությունը Կորնթոսի հավատացյալներին, այլ նաև թուցիկ կերպով ներկայացնում էր Երրորդության վարդապետության վերաբերյալ ամենահաստակ նկարագրություններից մեկը Նոր Կտակարանում: Որդու, Հոր և Սուրբ Հոգու աստվածությունը հաստատվում է մեկը մյուսի նկատմամբ նրանց հարաբերությունը ներկայացնելով: Յուրաքանչյուրի առանձնահատուկ բնույթը ցույց է տրվում շնորհի, սիրո ու հաղորդության եռապատիկ արտահայտման մեջ նշված ինքնուրույն գործունեությամբ:

Ոչ մի եսակենտրոնացում

Իր թղթի ավարտին Պողոս առաքյալը մատնանշում է կորնթացիների բազում հոգսերի պատասխանը: Նրանցից յուրաքանչյուրի մեջ բնակվող Սուրբ Հոգին պետք է նրանց զորացնի արդար ապրելու համար: Բացի այդ՝ Հոգին պետք է նրանց հաշտեցնի իրար հետ: Իրար դեմ պայքարելու փոխարեն Նրանք պետք է սիրեն ու քաջակերեն միմյանց (Ա Կորնթ. 12:20): Նրանք կարիք ունենին ոչ թե եսակենտրոնացման, այլ Աստծո շնորհի, ոչ թե հակամարտության, այլ Աստծո սիրո, ոչ թե տարաձայնությունների, այլ հաղորդության:

Գոկտ. Չեպով Բասսարա

Աստված ամենուրեք է

Փ ոստատանը, հերթի մեջ կանգած, Ֆիլիս Հոպը մտածում էր հիվանդ բարեկամի մասին, երբ հանկարծ սկսեց լսելի ձայնով աղոթել նրա համար: Նրա առջև կանգնած տարեց մարդը ժպտաց և ասաց.

- Ես էլ երբեմն այդպես եմ անում:

- Ի՞նչ, - հարցրեց երիտասարդ կինը:

- Խոսում եմ ինքս ինձ հետ, - պատասխանեց մարդը:

- Ես ինքս ինձ հետ չեմ խոսում, այլ շատ տարիներ առաջ տատիկիցս սովորածն եմ անում,- ասաց Ֆիլիսը: - Ծնողներս աշխատում էին, ուստի ես տատիկիս մոտ էի մնում: Նա կապուտաչյա փոքրամարմին կին էր, որը երկար ճերմակ մազերը գունդ արած պահում էր գլխի ետևում: Ինձ հետ չէր կարողանում խաղալ, բայց իր մանկության հուշերից էր պատմում ու զիրք էր կարդում ինձ համար: Կեսօրին ինձ պառկեցնում էր անկողնու մեջ, որ քնեմ, և դուռը փակում էր: Մինչ տնային գործերն էր անում, լսում էի, թե ինչպես էր ինքնիրեն խոսում, բայց չէի հասկանում ասածը: Վերջապես մի օր հարցրի, թե ո՞ւմ հետ է խոսում: Շատ պարզ կերպով պատասխանեց՝ Աստծո հետ:

- Բայց Նա երկնքում չէ՞, - հարցրի՝ առաստաղը ցույց տալով:

- Անուշիկս, Աստված ամենուրեք է և ամեն բան լսում է, - ասաց տատիկս վստահելի ոճով:

Երբ հինգ տարեկան էի, ձախ ոտքիս վրա շատ վարակիչ վերք ունեցա: Ոտքս ուռավ և ծիածանի բոլոր գույները ստացավ, ջերմությունս բարձր էր: Այդ ժամանակ միակ դարմանը սառը լաթով թրջոց դնելն էր: Երբ բժիշկը տուն եկավ, բոլորը սկսեցին փսփսալով խոսել: Իմացա, որ լուրջ բան կար: Այդ օրերին ծնողներս աշխատանքի չգնացին, և տատիկս մեր տուն եկավ՝ մնալու: Նա նստում էր անկողնուս մոտ դրված մեծ բազկաթոռին: Նույնիսկ բարձր ջեր-

մության մեջ լսում էի նրա մրմունջը: Մի գիշեր արթնացա, երբ նա ոտքիս վերքն էր վիրակապում: Ոտքս շատ տաք էր և բնականից եռապատիկ ավելի ուռած:

Նա նստեց իր աթոռին և սկսեց խոսել: Ականջս սրեցի, որ լսեմ ասածը: «Տե՛ր Աստված, - ասաց նա, - այս աղջնակը շատ վատ վերք ունի: Բժիշկը օգնում է, բայց գիտեմ, որ Դու կարող ես նրան բուժել: Թանկագին Տերս, այդ է իմ խնդրանքը Քեզնից»: Թեև պետք է սարսափեի լսածիցս, բայց չվախեցա: Օրորի պես այնքան քաղցր և մեղմ էր տատիկիս ձայնը, որ քնեցի:

Հաջորդ առավոտ բժիշկը դարձյալ եկավ և շատ լրջությամբ բարի լույս ասաց ինձ: Ջերմությունս չափեց և սրունքիս նայելով՝ բարձրաձայն կանչեց ծնողներին.

- Շուտ եկե՛ք և տեսե՛ք, - ասաց զարմացած:

Ես վիզս թեքեցի, որ տեսնեմ պատահածը: Ոտքս բնական էր դարձել. ո՛չ ուռուցք կար և ո՛չ էլ կարմրություն:

- Նայե՛ք, Ֆիլիսը առողջանում է, - ասաց բժիշկը, - ջերմությունն ամբողջովին իջել է:

Այդ օրը տատիկիս աղոթքի մասին ասացի մայրիկիս.

- Այս անգամ ամեն մի բառը լսեցի, մա՛ն:

Մայրս ձեռքս ձեռքի մեջ վերցրեց ու ասաց.

- Աստված էլ լսեց, աղջիկս:

Գիտեմ, որ Աստված կլսեր այդ բառերը, եթե նույնիսկ անլսելի լինեին դրանք և մնային տատիկիս սրտում, բայց տարիների ընթացքում ես էլ նրա պես սկսեցի խոսել Աստծո հետ այն գիտակցությամբ, թե Տերը ինձ հետ է ամեն տեղ. Նա ամենուրեք եղող Աստված է, նույնիսկ փոստատանը, երբ կանգնած եմ հերթի մեջ:

«Եվ պիտի լինի, որ նրանք դեռ չկանչած, Ես պիտի պատասխանեմ, և քանի դեռ խոսում եմ՝ պիտի լսեմ» (Եսայի 65:24):

Քաղված՝ «Օրհնաբեր նոնենին» գրքից

Հավատք, հույս, սեր

Երբ որ փորձությունն անկոչ հյուրի պես
Քեզ այցի կգա չուզած ժամանակ,
Երբ որ փրկությունը դանդաղ ուղտի պես
Կուշանա, և դու կմնաս մենակ,
Չտրտմեն հոգով ու չղժգոհես,
Պետք է հավատաս, հուսաս և սիրես:

Երբ սիրտդ թաղվի ծանր վշտի մեջ,
Խեղճ, թափառական ու անտեր մնաս,
Չլինի մեկը ողջ աշխարհի մեջ,
Որից մի բաժակ պաղ ջուր ստանաս,
Չտրտմեն հոգով ու չղժգոհես,
Պետք է հավատաս, հուսաս և սիրես:

Միգուցե կորցնես մարդկանց թանկագին,
Ու առանց ընկեր շրջես գլխիկոր,
Մշուշը թախծոտ պատի քո հոգին,
Դառնության ծովից ըմպես օրեցօր:
Չտրտմեն հոգով ու չղժգոհես,
Պետք է հավատաս, հուսաս և սիրես:

Համբերությունդ կհատվի հանկարծ,
Կասկածի թույնը կմաշի հոգիդ,
Հաստատ մինչև մահ դու գնա անդարձ,
Մի՛ թող ոստիսին տեղ գտնի կողքիդ:
Հիշի՛ր՝ զուր է, եթե աշխարհն էլ տիրես,
Բայց չհավատաս, չհուսաս, չսիրես:

Գառնիկ Աբրեյան